

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pa pošli prejeman:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „ — „
četrti 6 „ 50 „
mesec 2 „ 20 „

V upravnishvu prejeman:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „ — „
četrti 5 „ 50 „
mesec 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izvenem
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 188.

V Ljubljani, v ponedeljek 19. avgusta 1901.

Letnik XXIX.

Liberalni hinavci.

»Rodoljub«, za katerim stoji dr. Tavčar, se sedaj pred volitvami laže, da se kar kadi. Predvčerajšnji »Rodoljub« je prinesel cel kup takih lažij. Znano je, da je »Slovenski Narod« sv. očeta imenoval »izvrg človeštva« in da je z židovskimi lažmi in napadi proslavil papežev jubilej.

Zloba »Narodova« se je kazala zlasti v tem, da je list naslikal papeža kot grdega preklinjevalca in vrh tega zelo neumnega, češ, da rabi v kletvini nizke izraze in da je »Narod« namenoma za to porabil dan, ko je vedel, da bode najhuje mogel v srce zadeti vse slovenske katoličane. »Slovenec« je tedaj »Narodu« dokazal, kdaj in zakaj si je hudobni angleški krivoverec Sterne izmislil one kletvine in jih podtaknil katoliški cerkvi, a svojih lažij takrat »Slov. Narod«, katerega šefredakter je dr. Tavčar in v katerem volivne oklice priobčuje izvrševalni odbor »narodno-napredne« stranke, ni hotel preklicati, dasi so dotične svoje laži preklicali celo židovski časopisi.

Ko so se slovenski romarji odpeljali na pot v Rim k sv. očetu, norčevali so se liberalni slovenski časopisi na najrazličnejše načine in pisali, da nesó sv. očetu fižola. Kako so upili liberalci proti Petrovem noviču, kakor da bi ga papež potreboval za svoje potrebe. Takrat, ko so katoliški Slovenci izrekli svojo zvestobo in udanost sv. očetu na slovenskem katoliškem shodu, liberalci niso hoteli priti poleg, župan Hribar je pisal celo zborovalcem žalilno pismo, dr. Tavčar je pa grdil shod, ki je prejel blagolov sv. očeta. Koliko zgodovinskih lažij o apežih so prinesli liberalni listi in jih niso hoteli preklicati.

Sedaj pred volitvami, ko ima besedo ljudstvo, da izreče sodbo nad takim početjem liberalcev, pa pridejo liberalni pisarji in se v »Rodoljubu« hlinijo kot velike prijatelje in spoštovatelje sv. očeta, češ, da je zasluga liberalcev, da je deželni zbor kranjski čestital papežu ob njegovem jubileju, ker oni niso glasovali nasproti. Deželni zbor je res čestital sv. očetu po predlogu g. dež. glavarja, a zasluga za to ni niti naj-

manjša na strani liberalcev, ki so nosove vihali.

Ko bi se bili oglasili proti taki čestitki, bili bi še hujši od Turka. Prav nič bi se ne čudili, ako bi končno »Rodoljub« pisal:

»Sv. očeta bi lahko obesili, da ga niso, je zasluga liberalcev«. Za take manevre so sposobni ti »prijatelji« sv. očeta, ki so celo proti Marijinim družbam hujskali — policijo.

Potem pa pride »Rodoljub« z naslednjimi lažmi:

»Deželni zbor je vladi priporočal, naj na veliki realki v Ljubljani upelje krščanski nauk v vseh razredih kot obvezni učni predmet. To se je zopet moglo zgoditi samo, ker so liberalci bili za to. — Deželni zbor je vlado prosil, naj upelje v srednjih šolah katoliške duhovne vaje, da se učenci utrdijo v veri. Tudi to se je zgodilo samo, ker so bili liberalci za to.«

Ta hinavščina prekaša že vse meje. Dne 27. aprila 1899 je deželni zbor obravnaval o načrtu realnega zakona. In pri tej priliki je gospod poslanec Kalan predlagal: »Visoko naučno ministerstvo se pozivlje, da ukaznim potom uvede za pouk veronauka na ljubljanski realki tudi v vseh višjih razredih po dve uri na teden. Krščanski nauk se je poučeval, a v višjih razredih le po eno uro na teden. A »Rodoljub« trdi, da se je še le vpeljal. Najlepše pa je, da »Rodoljub« slavo poje liberalcem. Ali je dr. Tavčar že pozabil, da je ravno on vstal tedaj v javni seji in govoril proti predlogu poslanca Kalana, češ, da je na realki zadosti skrbjeno za pouk veronauka. Kdor je takrat glasoval za predlog, tisti je bil v Tavčarjevih očeh »mežnar«, kar stoji črno na belem v stenografičnem zapisniku deželnega zbora. To je torej storil in govoril dr. Tavčar, liberalni poglavar, ki se sedaj s svojim »Rodoljubom« baha, kako je veren in pošten.

In duhovne vaje! Kako je v raznih člankih napadal »Narod« duhovne vaje na srednjih šolah! Kako je blatil take vaje tisti »Narod«, na katerega vsi liberalci pri-sezajo. »Slovenski Narod« je hujskal

dijake, da naj se nikar ne udeležujejo duhovnih vaj, ampak naj rajše gredo na sprehod, namesto da bi poslušali »dolgočasne pridige, ki nimajo drugega namena, nego premotiti njihov zdrav razum!« In sedaj se baha »Rodoljub« z duhovnimi vajami, tisti list, ki je naravnost hvalil one, ki nič več k spovedi ne hodijo, in je tak članek priobčil v strmenje vseh poštenih Slovencev. In da se »Rodoljubova« laž še bolj spozna, povemo, da o duhovnih vajah na srednjih šolah sploh ni vlado prosil deželni zbor z nobeno besedo.

In ko se teko grdo nalaže »Rodoljub«, pa vpije dobesedno:

»Lejte, ljudje božji, te iste liberalce, ki izrekajo papežu na najslavesnejši način svojo udanost in svojo zvestobo, ki se potegujejo za krščanski nauk in za duhovne vaje, ki so torej z dejanji pokazali, da so cerkvi udani in da ljubijo sveto vero, te iste vam slikajo hudobni lažnjivci kot brezverce in sovražnike cerkve in vere.«

To je res brezmejna hinavščina! Ljudje se potegujejo za krščanski nauk, ki so zahtevali po svojih listih, da se šola loči od cerkve, in so še le pred mesecem dnij na svojem zaupnem shodu po poročilu dr. Ferjančiča sprejeli v svoj program, da hočejo »od verske cerkvene uprave popolno nezavisno narodno šolo«. To so v svoj program pred mesecem dnij sprejeli liberalci in ta program je priobčil tudi »Rodoljub«.

Liberalni slovenski listi so pisali, opirajoč se na poročilo nekega luteranskega konzistorija, da morajo biti šole popolnoma brezverske, tako da se v njih ne bo učil nikakoršen veronauk, ampak le nauki splošne pravnosti. Take brezverske šole naj uvede država tudi pri nas, ker omika v katoliškem duhu je tendencijozna in strankarska. Vera je duševni servilizem itd. »Mi ne priznavamo ne cerkvi ne škofom nikake pravice nad šolo«, tako je kričal »Narod«.

Nakrat liberalci nočejo biti pred volit-

vami brezverci, a blatili so brezmadežno spočetje Marijino v svojih listih, sedaj pa pravijo, da niso sovražniki cerkve in vere, a smešili so procesije, smešili vse verske naprave ter priporočali pravoslavje in luteranstvo. Se nedavno so psovali katoliške duhovnike s »posvečenimi roparji« in zapisali so že črno na belem, »da je vse jedno, kakoršne vere je človek«.

Tisti listi, ki so tako pisali, njim na čelu »Rodoljub«, in ki bodo sedaj priporočali liberalne kandidate, pa zavijajo sedaj oči kvišku. Taka hinavščina vendar kaže, da se pred volitvami, ko stoje pred obračunom, liberalci vendar boje verske zavesti našega ljudstva, da se s svojim liberalizmom ne upajo v boj. Tembolj je torej dolžnost našega ljudstva, zapoditi v kot te ljudi, ki so mu sedaj poleg vseh grdih lastnostij pokazali še — brezmejno hinavščino.

Ako bi slovensko ljudstvo dalo liberalcem moč v roke, tedaj bode skoro spoznalo svojo zmoto, ker bode kruto oškodovano tudi na svojem gospodarskem blagostanju, liberalci bi pa svoje grožnje, katere so leta in leta napram veri in cerkvi ponavljali po liberalnih listih, skušali uresničiti. Zato pa bodi naš bojni klic: Proč z liberalizmom, katerega ostudnost smo spoznali in katerega smrdljivost ne pokrije nobena hinavščina.

Volitve in učiteljstvo.

Bodoči tedni bodo potekali na Kranjskem v znamenju boja. Marsikomu se ta boj že gabi, marsikdo, ki se pa bojuje, ga obžaluje, a pomagati si ne more. Človek, ki ima sploh kaka trdna načela, ne more ostati indiferenten, ampak se mora pridružiti tej ali oni stranki. Tudi učiteljstvo, ki je načelno ločeno, bode v boju. Večji del se je oklenil liberalne stranke, manjši del vstaja v vrstah katoliško-narodne stranke, ker je ta stranka edina na Slovenskem, ki zastopa res narodna, verska in demokratična načela. Velik del učiteljstva je v srcu gotovo na strani katoliško-narodne stranke in ji želi zmago, ne upa se pa stopiti na njeno stran, ker se boji vladajočih liberalcev, kateri se znajo maščevati. Katoliško-narodna stranka

LISTEK.

Moja izpoved.

(Hiljan Rastko.)

Plakajoči glasovi so me preganjali in jaz sem bežal pred njimi po onih ozkih, temnih, prašnih ulicah. Moja duša je trepetala, jokala in jaz sem ji iskal tolažbe. Bežal sem pred tistimi glasovi in hitel vun, vun.

Dehteča pomlad je plaval nad naravo in drevje je bilo posuto s pisanim cvetjem.

Košata, široka jablana me je vabila pod svoje krilo, mala klopica je stala pod njo. Počasi, počasi kot tat, se ji približam oni jablani in sedem na klopico.

Drobni pevci so žvrgoleli po vejah, lahan vetrič je pihljal skozi ono krasno cvetje . . . Obdal me je polusen . . .

Zazdelo se mi je, da se moja klopica preminja, preminja v mrtvaški oder. Modri nebesni obok se mi je bližal in bližal in videl sem v njem mrtvaški plašč. In cvetke so razširjale svoj prijeten vonj; a ta prijeten vonj meni ni bil prijeten, to je bil zame mrtvaški vonj . . .

Ptičice so pele na vejah svoje pesmice,

a meni se je zdelo, da mi kličejo: Slovo od sveta vzemi in misli si, kaj bo s teboj!

In lahni vetrič je v cvetju jokal, tako jokal, in jablana je žalostno pripogibala svoj beli vršiček.

In moja duša je zopet zaplakala: »Kaj bo s Teboj? Kaj bo z menoj?«

Vetrič je huje zavel in cvetje se je osulo in veter je je odnesel daleč, daleč, in jaz sem gledal za odpalim cvetjem, dokler mi ni izginilo tam nekam daleč.

V moji duši se je porajal vzklík: »Glej, to si Ti! Izgubiš se kot to cvetje!«

In vetrič je žalostno ponavljal: »Da, to si Ti!« In moja duša je zajejala: »Izgubljena!« . . .

Bilo mi je hušo in plakal sem, plakal milo, ker je plakala moja duša, plakala tako milo, žalostno, tako očitajoče . . .

»Izgubljen si, ker si izgubil svoje ideale. Lovil si vešče in tekal za njih lučjo; a pozabil si na svoje ideale. Tiste vešče, tiste moteče vešče, so Te zapeljale v nevarne vrtince in ondi izginile. Ti si ostal brez idealov. Pojdi, išči svoje ideale!«

»Oh, duša moja, povej mi, kje so moji ideali, da grem in jih najdem in jih skrijem v svojo notranjost!«

»Išči!« zašepetala mi je duša. »Niso daleč!«

Ptičice so umolkile, vetrič je nehal pihljati in moja dobra jablana je stala tu tiho in mirno.

Jaz sem se vzdramil . . .

Tam od mesta se je začulo zvonjenje, tako krasno, proseče.

In zapustil sem svojo jablano; šel sem za ideali in moja duša je šla z menoj.

Hodil sem po onih ozkih, temnih ulicah; a duša moja ni več plakala. Ona je molila in prosila Boga, da najdem svoje ideale . . .

Po mestu so zvonili zvonovi svojo slovesno pesem in meni se je zdelo, kakor da me kličejo, naj jih ubogam. In šel sem, kakor so mi velevali zvonovi, kakor me je prosila duša moja . . .

Velika, krasna cerkev! Veličastno petje me je ganilo in oziral sem se kvišku, da kvišku, kakor bi hotel gori iskati svojih idealov.

Ob altarju je gorelo nešteto lučic in cerkev je bila razsvetljena. In zazdelo se mi je, da se i v meni užigajo lučice polagoma, polagoma. Prav tako se mi je zdelo!

Naslonil sem se na steber in pogledal kvišku; srce se mi je topilo v veselju; kajti čutil sem, da sem blizu izgubljenih idealov . . .

Duhovnik je stopil na prižnico in govoril dolgo, krasno!

»Za Kristom!«

»Nazaj h Kristu!« so odmevale njegove besede po širni cerkvi, odmevale i v mojem praznem srcu.

Končano! — Za-me ne! Stopil sem tja k izpovednici in dobil ondi mir svoji duši, dobil nazaj svoj ideal — Krista!

In ona moja jablana? Ah ta moja jablana je še v cvetju. Kadar obiščem svojo jablano, gledam z velikimi upi njeno cvetje, ki ga ni odpihljal vetrič in od katerega dobi jablana jeseni svoj sad.

Drobni pevci ne pojo več onih žalostink, ampak veselo žvrgole po vejah. Vse drugače, ko oni dan — vsaj meni se tako zdi.

In oni vetrič? Tisti vetrič, kako je prijeten, kako oživlja srce, da sem vesel, da vriskam!

je opisana kot sovražnica ljudskega učitelja, vsaka netaktnost s strani katerega kapelana ali župnika se zapiše na rovaš cele stranke, vse liberalno časopisje piše o sovražnikih šole in učiteljstva in »inteligence« vpije: »Glejte, kakšni so klerikalci!« Tako ni čudno, da je dobilo učiteljstvo nekako antipatijo do katoliško-narodne stranke, ker se jim je ta antipatija vsilila.

Na drugi strani se je pa liberalno časopisje učiteljem laskalo, liberalni poslanci so se slikali kakor spasitelji učiteljstva in referenta o učiteljskih stvareh v dež. zboru, ki je imel samo to zaslugo, da je poročal v plenumu o sklepih odseka, so pa kovali tako v zvezde, da se mu še danes vrti v glavi. Dosti učiteljev misli, da bi bili mi že danes rešeni vse gmotne bēde, ako bi ne bilo na svetu klerikalcev. — Kadar je kak klerikalec govoril v prilog učiteljstva in šole, se mu pa ni verjelo ter se mu je podtikala hinavščina. Odtod mržnja in nezaupanje do katoliško-narodne stranke v vrstah učiteljstva.

Bodoči poslanci bodo morali skrbeti za zboljšanje gmotnega stanja učiteljstva. Temu se ne bodo mogli izogniti, zakaj bēda je prekriceča, a pravico in dolžnost pa imajo zahtevati, da je učiteljstvo res učiteljstvo slovenskega katol. ljudstva.

Liberalno učiteljstvo je še lansko leto pisalo v »Učit. Tovarišu«, da je potrebna ločitev cerkve, t. j. vere od šole. Spoznavši pa, da na Slovenskem niso ugodna tla za tak frimasonski eksperiment, je pa letos že nekoliko retiriralo, bodisi, da se je ustrašilo narodove nevolje, ali pa spoznalo svojo veliko zmoto. Ko je »Zaveza« zborovala na Bledu, je njen predsednik Jelenc izjavil, da hoče učiteljstvo od »cerkve nezavisno šolo«. Toda pripomnili smo že enkrat, da brez cerkve ni krščanstva. In tam, kjer se zabranjuje cerkvi vsak vpliv na šolo, kjer se zapirajo vrata njenim služabnikom, kakor na Italijanskem, Francoskem, tam poganja le paganstvo svoje strupene kali. Avtonomije šolstva cerkev noče rušiti. Šolo naj upravljajo tisti, ki jih ustanavljajo in nastavljajo učitelje, a cerkev mora paziti in imeti jamstvo, da se poučuje v verskem duhu, da se v šoli ne podere to, kar se v cerkvi sežida.

Liberalna stranka je sprejela v svoj program sledeče: »Stranka zahteva svobodno, sicer na kulturnih načelih krščanstva zgrajeno, a od vsake cerkvene uprave popolnoma nezavisno narodno šolo in v to svrhu izdatno izboljšanje gmotnega položaja učiteljskega stanu, združeno s povišanjem njegove znanstvene in strokovne izobrazbe.«

To si razlaga vsak, kakor hoče. Besede o »kulturnih načelih krščanstva« so dokaj dvoumne; jasno je samo, da zahteva izboljšanje gmotnega položaja učiteljskega stanu združeno s povišanjem njegove znanstvene in strokovne izobrazbe.

To hočemo tudi mi: Učiteljstvo gmotno, trdno in izobraženo! Tako učiteljstvo bođe ponosno na svoj stan in ne bođe sledilo liberalnim frazam o svobodni šoli in ne bođe verjelo njihovim obljubam, s katerimi priklepajo revno učiteljstvo nase, da je izkoriščajo v svoje politične svrhe.

»Slov. Učitelj«.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. avgusta.

Ministri v Ištu.

V zadnjem času so bivali pri cesarju v Ištu razni avstrijski in ogerski ministri. Prvi je došel tja avstrijski ministerski predsednik dr. Koerber, zunanji minister grof Goluhovski je pa še le v soboto došel iz Išla. Razni listi so povodom teh ministerskih potovanj kovali razne bolj ali manj podprte kombinacije o reševanju raznih notranje-politiških vprašanj. Oficijozni listi sedaj izjavljajo, da so vse te kombinacije brez vsake stvarne podlage. Ministri so prihajali k cesarju samo radi tega, da so mu izražali svoja voščila povodom rojstvenega dne. — No, izključeno pa pri tem vendarle ni, da so se vršili pri tej priliki vsaj razgovori o tekočih zadevah.

Čest in vsenemot.

Z ozirom na znani komunikej izvršilnega odbora nemško-liberalne stranke na Češkem piše »Hlas Naroda« mej drugim

to-le: Cehom je pač vseeno, katera nemška stranka izide na Češkem kot zmagovalka iz volivnega boja. Dosedaj so se morali boriti proti trem strankam; ako bo treba sedaj biti na straži proti dvema ali samo proti eni stranki, se njih položaj ne bo poslabšal. Cehi so namreč prepričani, da noben nemški zmagovalac ne bo mogel utajiti dejstva, da treba mej Nemci in Cehi pričeti pogajanja, če hočeta oba naroda v miru živeti. Tudi vsenemci morajo (?) dospeti do tega prepričanja, ko pridejo na vrhunec in prevzemo odgovornost za politiko nemškega naroda na Češkem. — No vsenemci so pač že dovolj jasno pokazali, da ne marajo miru, in torej o pogajanjih ne bodo hoteli ničesar čuti.

O Sarajevu obravnavi,

ki se je vršila minule dni v Zofiji pred ondotnim porotnim sodiščem, se avstrijsko časopisje izraža zelo različno. Posebno značilna pa je pisava dunajske židinj, ki se z vsem ognjem zavzema za umorjena Rumuna. »Neue Freie Presse« naravnost pravi, da bolgarski meščani in kmetje niso tako sodili, kakor bi bil pričakoval vsak pravico-ljuben človek, in so se dali voditi politiskim motivom. Državni pravnik in oba zagovornika so pri tej obravnavi imeli pred očmi samo politiško stremiljenje makedonskega odbora. Konečno pravi list, da bodo Rumuni iz te oprostilne razsodbe izvajali posledice ter vedeli za bodoče uravnati svoje politiške korake. — Res zelo čudno je, čemu se dunajska židinja nakrat tako ogreva za Rumune. Morda sta bila umorjena Rumuna precej v sorodstvu z njenimi židovskimi uredniki.

Razžaljenje angleških poslancev.

Nekatere irske člane angleske spodnje zbornice je pred nekaj dnevi angleški konservativni list »Globe« razžalil s tem, ker je v članku z naslovom »irski pretepači« pisal o irskih poslancih mej drugim to-le: Mnogo onih, ki so v zvezi z irsko narodno stranko, so prav za prav podpihovalci prebivalstva. Njih edini namen je sebičen, da si namreč zaslužijo čim največ denarja s politiskim sleparstvom in korupcijo. Za Irsko torej ne bo nikake škode, ako se zmanjša število teh parazitov. — Pravijo, da je avtor tega članka lord Moutmorres, čegar oče je bil umorjen pred dvajsetimi leti na Irskem. Prijeli so seveda le izdajatelja in urednika ter ju pozvali pred zbornico. Na poziv predsednika sta obdolženca izjavila, da sta voljna v listu izreči obžalovanje radi tega napada, in sta zbornico prosila odpuščanja. Zbornica pa s to izjavo ni bila zadovoljna in je zahtevala, da obdolženca Magde in Armstrong takoj prekličeta obdolžitve, izjavita, da nista imela namena nikogar žaliti, in dobita še strog ukor. Po kratkem preudarku sta se imenovana zadovoljila s to zahtevo. Mnogi se čudijo, kaj je vendar privedlo večino, da je branila irske poslance pred napadi.

Izjava irskih Amerikanov.

Irski Amerikani v Čikagi so priredili 15. t. m. mnogobrojno obiskani shod. Udeležilo se ga je, kakor poroča Reuterjev urad, do 4000 oseb. Govorilo se je v prilog Ircem na rodnih tleh in Burom v Južni Afriki. Poslednjim je shod izrazil svoje sočutje ter občudovanje radi njih vztrajnosti v vojski, obenem se je pa naglašalo, da so Buri nepremagljivi. Zelo ostre besede so pa padale proti Angležem. Med splošnim navdušenjem je bila sprejeta resolucija, v kateri se izreka popolno zaupanje voditeljem irske stvari na Irskem in zahteva nasilnega postopanja v varstvo irske svobode. Zahteva se, naj se zažgo najvažnejša mesta v Angliji, da se tem načinom dobi primerna prilika za ustanek Irske. Z orožjem v roki naj irski narod izvojuje svoje pravice. Zborovalci, če so res pritrdili tej zahtevi, so šli s tem vsekako predaleč, ker irski narod sam dobro ve, da s takim nasilnim in nedopustnim načinom ne bo nikdar mogel priti do svojih sedaj kračenih pravic.

Volivno gibanje.

Shod volivcev v Hrenovicah.

V nedeljo, 18. avgusta, popoldne ob 4. uri vršil se je v Hrenovicah shod volivcev, ki je bil zelo dobro obiskan, kajti udeležilo se ga je okolo dvesto zavednih notranjskih mož. Dr. Šusteršič je otvoril shod

z živio klici našemu cesarju. Z velikanskim navdušenjem sprejel je shod kandidaturi dr. Jan. Ev. Kreka in posestnika Franceta Drobniča iz Nove vasi pri Blokah. Kratko in jedrnatost razvil je gospod France Drobnič svoj program. On kandiduje temeljem programa katoliško-narodne stranke. Sam kmet, ki s trdim delom preživlja sebe in svoje, čuti in pozna potrebe notranjskega kmetkega ljudstva, za katero hoče zastaviti, če mu isto izkaže zaupanje, vse svoje moči, dasi ni iskal kandidature. Toda ker se mu je ponudila od katoliških notranjskih mož, jo sprejme. Z velikim odobravanjem sprejel je shod krepke besede kandidatove, čegar prvi nastop se mora imenovati zelo srečnim. Reči moramo, da si je g. France Drobnič s svojim neprisiljenim nastopom, s svojo naravno zgovornostjo, s katero je odkrival rane kmetkega stanu, govoril kmet kmetom sotrpinom odkrite besede, pridobil simpatije zborovalcev. To so kazali navdušeni živio-klici, ko je govornik kočal. Gospod dr. Šusteršič poročal je na to o delovanju državnega zbora, o trudu katoliško-narodnih poslancev za svoje volivce, o predlogih katoliško-narodnih poslancev v korist kmetom, o razdirajočem delovanju slovenskih liberalnih poslancev v deželni in državnem zboru in o nakanah liberalcev ter njih zverženem, neodkritosrčnem ter bedastem programu. Vse to je razpravljaj govornik deloma s šaljivimi besedami, ki so vzbujale občno veselost. Z gromovitimi živio-klici vzel je shod poročilo na znanje, ter je na predlog župnika hrenoviškega č. gospoda Antona Žgur-ja, kateri je z navdušenimi besedami zahvalil se govornikom, izrekel soglasno zaupanje poslancu pete kurije, dr. Ivanu Šusteršiču.

Ko je govoril še cirknški kaplan č. g. Anton Lavrenčič, kateri je s svojim zdravim humorjem bičal med občno veselostjo početje liberalcev, zaključil je gosp. dr. Šusteršič z živio-klici svetemu očetu ta velepomembni shod. Upajmo, da obrodi ta shod obilo sadu, ter da pokaže Notranjska tudi pri deželnozborskih volitvah, da je nje geslo tisto, ki se sveti na praporju katoliško-narodne stranke: Vse za vero, dom, cesarja. 12. septembra pa volivci v boj za kandidate kat.-narodne stranke!

Tavčar se je zgubil.

Ta glas je bil včeraj razširjen po Vipavi. Tavčar je napovedal shod na 18. t. m., pa Tavčarja ni bilo. Iz »Naroda« so nekateri poizvedeli, da je dr. Tavčar svoj shod zopet preložil na 25. t. m. Ali bode dr. Tavčar do tedaj pridobil nazaj kredit vipavskemu vinu, katerega je skušal omajati s svojim neumestnim zabavljanjem.

Na Tavčarjeve surovosti se še povrnemo.

Tavčar v Višnji gori.

Poročam o volilnem shodu dr. Tavčarja v saboto 17. t. m. v Višnji gori. Na kolo-dvoru je naš g. notar pričakoval kandidata ter ga spremil na kraj zborovanja. Kamničanova gostilna je bila tako srečna, da je v njej poljanski doktor izpustil svoje hvalnice proti škofu in kat. narodni stranki, katera je po poslančevi trditvi gnjila, ker je glava gnjila. G. notar otvoril shod ter predstavi »tako napadenega poslanca« »volilcem«. Nato začne govoriti kandidat dr. Tavčar, kakor le on zna, o žlindri, sleparjih, prešestnikih, kar je posebno ugajalo g. notarju, o škofu itd.

Povdarjal je, da je bolji kristjan, kot Šusteršič in Vencajz skupaj. To priliko je porabil tudi naš notar za mejklic rekoč: da mi smo dobri kristjani. Ne vem, kaj so si mislili navzoči primerjaje notarjevo krščanstvo s svojim, ne vem, kaj si je mislil naš g. župan, spominjajoč se svojih letošnjih tudi krščanskih prijateljev v Novem mestu — molčali so in konečno pritrdili g. notarju, ki je predlagal govorniku zahvalo za to, ker je tako ožigosal naše nasprotnike.

Če vprašate, koliko je bilo na shodu ljudi, vam povem, da tako maloštevilnega shoda dr. Tavčar menda še ni doživel. Na njegovi desni je sedel nadučitelj Skrbinec, na levi notar Bežek, potem je bilo navzočih še s hišnim gospodarjem vred 6 volilcev, nekaj meščanov nevolilcev in slučajno navzočih mož iz okolice, vseh zborovalcev skupaj 16 oseb.

Ce še povem, da dr. Tavčar piščance, ki jih drugim očita, tudi sam rad obira, povedal sem vse, kar je povedati vredno.

Odkritosrčno in resnično.

Apostol miru Lapajne se je te dni volivcu v krškem okraju predstavil kot kandidat. Volivec se mu nasmeje in Lapajne reče: »Vsak se mi smeje, komur povem, da kandidiram.«

Pozor na volivske imenike!

Iz raznih krajev na Vipavskem nam dohajajo poročila o zelo pristransko sestavljenih volivskih imenikih. Po več občinah so morali naši reklamirati volivno pravico za 30 in tudi 50 naših volivcev. Pri mnogih so napačno vpisana imena ali bivališče. Pri »Narodovih« pristaših je seveda vse v redu.

To nam daje povod, da opetovano pozivljamo somišljenike, da nemudoma in pazno pregledajo razpoložene volivske imenike.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. avgusta.

V proslavo cesarjevega rojstvenega dne je bila včeraj v stolnici pontifikalna sv. maša, ki jo je daroval presv. g. knezskoč. Cerkvenega opravila se je udeležil g. dvorni svetnik grof Schaffgotsch kot namestnik deželnega predsednika s svetniki in uradniki deželne vlade, ter zastopniki raznih drugih uradov. Mej sv. opravilom se je na gradu streljalo. Vlada in mnoga zasebna poslopja so bila v zastavah. — Tudi z dežele so nam došla poročila o lepi proslavi cesarjevega rojstvenega dne. — Postojna je bila na predvečer slovesno razsvetljena. Mirozov je priredila godba 47. polka.

Deželni zbor goriški bo zopet prišel zborovati, kakor se čuje, okolu srede septembra, najbrže v dobi od 15. do 20. septembra. Potem bo deželni zbor razpuščen in nove volitve v deželni zbor goriški utegnejo biti koncem meseca oktobra ali začetkom novembra.

Osebnosti. Absolvirani pravnik g. I. Ditz je imenovan konceptnim praktikanom pri c. k. finančni direkciji v Ljubljani. — Finančni respicijent g. Pavel Lunder je imenovan nadrespicijentom, višji finančni nadzornik g. Lovrenc Fleischmann respicijentom in nadzornik g. Tomo Mihelič višjim nadzornikom.

Umrl je danes popoldne v Ljubljani g. Anton Klein, podpredsednik trgovske in obrtne zbornice, odbornik raznih društev in solastnik tiskarne. V petek zvečer ga je v pisarni prišla slabost, o polunoči so ga prevideli, danes je pa izdihnil svojo dušo. N. v m. p.!

V pokoj je šel gospod Kornelij Vetter, ruski konzul v Egiptu. Kakor znano, ima gospod Vetter svoje posestvo na Polukli.

V začasni pokoj je stopil fregatni kapitan g. Friderik Schwickert.

Ljubljanski veterani so včeraj kaj lepo proslavili rojstni dan svojega pokrovitelja presvetlega vladarja. Z godbo na čelu se je malo pred 1/9. uro pomikala dolga vrsta krasno uniformiranih veteranov pod poveljstvom neumorno delavnega g. stotnika J. Mihalića proti cerkvi sv. Jakoba, kjer je društveni častni član vlč. g. kanonik And. Zamejic daroval sv. mašo. Po cerkvenem opravilu je g. stotnik v navdušeni slovenski besedi nagovoril veterane v društvenih prostorih ter se spominjal vladarjevega slavnostnega dne in omenil zgodovine veteranskega društva. Popoldne so se zbrali veterani z rodbinami in prijatelji pri »Novem svetu«, kjer je gospod stotnik v krasnem govoru napil presv. vladarju. Z izborna zabavo je bilo vse zadovoljno.

Tržaške Slovenke na Brezjah. Slovenska Marijina družba v Trstu bode 4. septembra s posebnim vlakom odpeljala se na Brezje. Romarice bodo obiskale tudi Bled.

Premeščen je g. davčni oficijal Fran Kavš iz Pulja v Gorico.

Biskupa Strossmayerja slovo od Slatine. Biskup Strossmayer je odpotoval iz Slatine. Slovanski gostje so se srčno poslovili od njega. Pri Sv. Križu so se od biskupa poslovili Slovenci. Dame so mu poklonile cvetja, a v ime mladine ga je za-

nosno pozdravil gimnazijec Andrej Druškovič s prikladno pesmico, v kateri je prosil biskupa, naj se tudi drugo leto povrne mej brate Slovence, pa tudi še nadalnja leta vedno mlajši in veselejši. Letošnje leto je prevz. biskupu posebno dobro prišlo bivanje v Slatini.

Tržaški okoličanski Slovenci na Bledu in v Ljubljani. Včeraj se je pripeljalo na Bled pevsko društvo »Adrija« iz Barkovelj pri Trstu. Na otoku je društvo imelo sv. mašo, pri kateri je krasno prepeval društveni pevski zbor. Značilno je, da tržaške goste na Bledu ni nihče sprejel in da se celo ondotni pevski zbor bralnega društva ni zmenil zanje, dasi je bil njihov dohod zadostno naznanjen po časopisih. Mnenja smo, da bi se ravno tržaške Slovence, ki prihajajo iz najbolj vročega boja proti nasprotnikom našega naroda, moralo sprejeti tako, da bi se jim dal pogum za nadaljnjo vztrajnost. Tržaški gostje so si ogledali Bled, nakar so obedovali pri Petranu, kjer jih je pozdravil gosp. Šumi iz Kranja. Zahvalil se je predsednik »Adrije« g. Josip Pertot, ki je povdarjal, da so tržaški okoličanski Slovenci z veseljem prihiteli na Bled, na slovenska tla, katera branim pred sovragom skupno in složno. Zvečer so prišli gostje v ljubljanski »Narodni Dom«, kjer je nedostajalo ljubljanskih narodnih pevcev. Pozdravil jih je podpredsednik »Ljubljane«. Da bi tržaški gostje tako naznanjali svoj dohod v »Katoliški Dom«, kakor so njihov dohod naznanjali časopisi v »Narodni Dom«, bili bi gotovo iskrenejše sprejeti. Danes so si gostje morali sami brez spremstva ogledati Ljubljano ter so se nekaj časa mudili tudi v restavraciji pri »Zvezdi«, kjer je »Adrija« dovršeno zapela nekaj prekrasnih pesmij. Želimo, da bi bili drugič tržaški okoličani boljše sprejeti v slovenskem središču!

C. kr. poštni uslužbenci v Ljubljani so včeraj na jako slovesen način praznovali cesarjev rojstveni dan. Njihov nastop je vzbudil pozornost po celi Ljubljani in vso prireditvev c. kr. poštnih uslužbencev so spremljale obče simpatije občinstva. Ob četrt na 12. uro dopoldne so poštni uslužbenci krepkih korakov odkorakali po Šelenburgovih ulicah, Mestnem in Starem trgu v cerkev sv. Jakoba. Mnogoštevilno občinstvo je gledalo spreved, na katerega je bil res lep pogled, vsaj je vsak možak v sprevedu imel po jedno ali več častnih znamenj svoje zvestobe do cesarja. V cerkvi sv. Jakoba so c. kr. poštni uslužbenci prisostvovali sveti maši. Cerkev je bila natlačeno polna občinstva. S kora doli so doneli zbrani glasovi poštnega pevskega kluba, ki je že pri tem svojem nastopu pokazal, da združuje čvrste glasove. Pohvala o lepem petju je bila splošna. Pri sv. maši sta spretno in vzorno stregla dva c. kr. poštna poduradnika gg. Skala in Gruđen, kar je naredilo poseben čestit utis na občinstvo. Po sv. maši se je zapela cesarska pesem potem pa so udeležniki slavnosti odkorakali do svojih društvenih prostorov na Breg št. 11. Zvečer se je vršila na vrtu pri Štruklju veselica, pri kateri je vzbujal zopet glavno zanimanje poštni pevski klub, ki se je pa tudi vrlo odlikoval. Predsednik g. Ušeničnik je pozdravil mnogobrojno občinstvo ter se je v vznešenih besedah spominjal rojstvenega dne blagega našega cesarja.

Dospel je v Ljubljano v soboto naš rojak P. Simon Lampe, benediktinec in misijonar pri Čipeva-Indijanih v Minnesoti Severne Amerike. Zapustil je bil svojo domovino leta 1883 ter stopil v red sv. Benedikta in od l. 1888 deluje med rdečkožci. Škofija duluthska, v kateri deluje, šteje 7600 Indijancev, od katerih je 3800 katoličanov, nekaj malega anglikanov, drugi pa so še pagani. Škofija, ki je jako obsežna, šteje za bele in Indijane skupaj samo 40 duhovnikov, med njimi 13 benediktincev. G. P. Simon Lampe ima v svojem misijonu tri revne cerkvice in tri misijske postaje, ter prosi ob tej priliki svoje rojake za milodare.

Notarja Schönwetterja zadela kap. Iz Škofje Loke se poroča, da je včeraj tukajšnjega notarja Schönwetterja, ko je na kolodvoru pri blagajni kupoval listek, zadela kap. Bil je takoj mrtev.

Radi denarja se je vnel v Spodnjem Berniku št. 42 v soboto preprij mej 18let-

nim dninarjem Fr. Kotnikom in njegovim varuhom V. Kotnikom. Jerob je fantu z nožem zadal v desno nogo več nevarnih ran in je ranjeni v veliki nevarnosti.

Na čast češkimi kolesarjem je bil v soboto banket v »Narodnem Domu«. G. Rudolf Vesel je pozdravil goste imenom »Zveze slov. kolesarjev«, nakar se je zahvalil predsednik zveze čeških kolesarjev tovarnar g. Klimeš, ki je izročil slov. kolesarjem dar čeških dam. Po banketu so si češki kolesarji ogledali mesto, zvečer je bil njim na čast koncert, včeraj pa so si ogledali postojinsko jamo.

Nova slovenska knjiga. G. Rudolf Vrabl je zopet izdal lično knjižico: »Cujte nas«. V knjižici je šestero mičnih povestij. Cena 40 vinarjev. Založba J. Blaznikovih naslednikov.

Hrvatje in Prešeren. Dobili smo na ogled lepo znanstveno razpravo Prešernov »Krst pri Savici«. U slavo stogodišnjice rođenja Fr. Prešerna, čitao u sjednici filol. hist. razreda Jugoslav. akademije znanosti i umetnosti dne 3. prosinca 1900 dr. A. Mušić.

Strela je pretečeni petek zjutraj udarila v hlev Ant. Oblaka, posestnika na Golem vrhu (žup. Lučine na Gorenjskem) in zažgala v hipu vse poslopje. Pogorela je tudi hiša. Škoda se ceni do 4000 gld., ker je lastniku razven hiše in hleva zgorela tudi kašča, dve govedi (dve se pa pogrešati), mlatilnica, slamoreznica, 7 vozov in obilo drugega raznega kmečkega orodja in vsa nad velikim hlevom dosedaj posušena in shranjena krma za 27 goved. Nesrečnemu pogorelcu je strela dosedaj že v tretjič užgala! Zavarovan ni bil. Odstopil je že menda lansko jesen od neke zavarovalnice in name raval k drugi pristopiti, a z nepredvidnim odlašanjem zamudil je pravi čas in tako sam si zakrivil sedanjost svojo občutno škodo. Ostal mu je le kozolec — od pogorišča bolj oddaljen. — Z Gore nad Idrijo nam pišejo: Strela je užgala 16. t. m. posestniku Cajnarju v Idrijsku opoldne hlev, ki je bil takoj v plamenu, s poleg steječim kozolcem vred. Ker je posestnik bolj na samem, zato ni bilo prvi hip zadostne pomoči. K sreči je bil na licu mesta istodobno žandarm iz Godoviča, ki je v odsotnosti gospodarjevi pomagal res junaško oteti živino iz hleva. Zgoraj je najboljši vol, ki je bil omamljen od strele, vsa krma in poln kozolec pšenice ter štirje vozovi naloženi s pšenico, dalje mlatilnica, slamoreznica z gepelnom in vse gospodarsko orodje. Škoda se ceni na 4000 kron. Posestnik je bil zavarovan za malo svoto. — Strela je ubila na Veliki Šmaren popoldne neko priletno dekle nad Kožljekom pri Begunjah. Na glavi jej je strgala ruto in na eni peti škorn. Bila je isti dan pri sv. obhajilu ter tako šla pripravljena s tega sveta. Tudi je bilo nekoliko toče, ki pa ni napravila posebne škode. — V neki vasi blizu Kočevske Reke je 16. avgusta dopoldne strela ubila 37letnega posestnika Jan. Bartelme. Strela je prišla skozi dimnik v vežo in od tod v sobo, kjer je bila zbrana družina. Jednega otroka je omamila. — Na pašniku blizu Lahine je 14. t. m. okolu 6. ure zjutraj ubila strela 44letnega samca Jur. Želko iz Lahine, ko je pasel živino. Štiri metre od njega stoječega Pet. Plavca je strela omamila.

Ogenj v Srednji vasi. S Trate se nam poroča: Dne 18. t. m. zjutraj okrog šeste ure je nastal ogenj v Srednji vasi. Napolnjena cerkev vernikov, katera je čakala na službo božjo, bila je takoj prazna. Še od zadnjega požara v Gorenji vasi preplašene ljudi bilo je komaj zopet dobiti v cerkev. Škode v Srednji vasi ni posebne. Naša požarna bramba je ravno korakala k cesarski sveti maši, pa se je morala s pota podati na pogorišče.

Poskušen samomor na vojaških vajah. Na Notranjskem se je na vojaških vajah ustrelil nek vojak v roko. Hotel se je ustreliti, pa se ni dobro zadel.

Ljubljanske novice. Novi ječar na magistratu je postal g. Pirh, doslej v službi pri blagajni. — Stalnim sodnim izvedencem pri okr. sodišču ljubljanskem je imenovan g. Jož. Šturm. — Pri elektriški železnici je imenovan kontrolorjem g. Lutman. — Sanskilot v fari sv. Petra. V soboto

zjutraj je bila na Št. Peterski cesti velika rabuka. Fantje so se spoprijeli mej seboj, v svoji sredi pa so vodili fanta, ki je bil samo v spodnjih hlačah. — Ženske telovadkinje. Na trgu pred vojašnico sv. Petra so telovadne priprave za vojake. Na teh pripravah pa so se zadnji čas pričele junaško telovaditi — dekleta. Kaj, ko bi se policija nekoliko zanimala za to telovadbo? — Kdo pa se je to spomnil? V soboto zvečer je meščanska godba priredila mirozov na čast cesarjevega rojstvenega dne. Pred vladnim poslopjem godba ni igrala, ampak je šla svirati na dvorišče. Občinstvo je rado vedno, kdo si je izmislil, naj godba igra na dvorišču. Drugič naj se godba ne skriva na ta način. — Kavarno »Avstrijo« bode novi lastnik popolnoma preuredil. Potrebne zidarske poprave se že izvršujejo. — Napis je zginil. Na novi dekliški šoli bil je tudi »lepi« napis »Prismoda v kotu kosti gloda«. Ta napis je sedaj zginil, menda je bilo gotove ljudi sram svoje — duhovitosti. — Rimske najdbe v Ljubljani. Pri polaganju plinovih cevij na Bleiweisov cesti nasproti kolizeja našli so 60 cm globoko dva rimska groba, v katerih je bila jedna svetilka, novci in prestani. — Nesreča. Pri elektriški železnici je padel z lestve nek delavec in si zlomil nogo. — Potresna opazovalnica je včeraj ob 8. uri 46 minut zjutraj zabeležila 3 min. trajajoče oddaljeno zemsko tresenje.

Shod avstrijskega katoliškega duhovništva se bode vršil v četrtek 29. avgusta, ne 20., kot smo v petek omenili, na Dunaju I. Schüllerstrasse, Hotel »Zur goldenen Ente«. Dnevni red se glasi: 1. Kaj je storiti pred vsem ideelno za cerkev? Los von Rom. Morala sv. Liguorija. 2. Pravno varstvo in kongrua. Zborovanje se vrši po § 2. zborovalnega zakona, zato naj oni gospodje, ki se žele udeležiti tega važnega shoda, pošljejo svoj popoln naslov na »Clerustagscomite in Kierlin bei Wien«.

Iz Sneberij nam je došlo poročilo o čudnih razmerah glede dostavljanja poštnih pošiljatev. Mej tem, ko ima del župnije v D. M. v Polju že od novega leta sem posebnega pismonošo, kateremu ni treba plačevati nikake dostavnine, moramo pri nas ter v obeh Zadobrovah plačevati od vsakega pisma in drugih pošiljatev po 20 v. To je tembolj čudno, ker je dostavnina po novem letu sploh odpravljena. Upamo, da bo slavno c. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu blagohotno rešilo našo tozadevno prošnjo, ki smo jo vložili pred 14 dnevi.

Tovarno sodovice bode v Domžalah ustanovil Jožef Kircher.

Zahvala. Dne 17. t. m. je preblagorodni gospod voditelj c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju, p. n. gospod Alfonz Pirc prišel v našo sredo, da razdeli mej pogorce v Gorenji vasi lepi državni dar 10.000 kron. Vidno hvaležni prejemale so ponesrečenci odmenjenjem njim svoto. Za ta lepi dar izreka v imenu ponesrečencev vsem faktorjem, kateri so kakorkoli pripomogli do imenovanega državnega daru, kakor posebej preblagorodnemu gospodu Alfonzu Pircu v imenu obdarovanih pogorcev najtoplejše zahvalo. Bog plačaj! — Pomožni odbor Gorenja vas, dne 17. avgusta 1901. — Matej Pintar, načelnik.

Povožen strojevodja. Na kolodvoru v Vuhredu je železniški stroj povozil železniškega strojevodjo Verovška, ki je ostal na mestu mrtev. Ponesrečeni zapusti vdovo s šestimi otroci.

Stavka v Nabrežini. Lastniki kamnolomov so sklenili, da odslove vse delavce in da zapro svoje kamnolome, ker se nočejo udati zahtevam delavstva. Poleg delavcev trpela bi po tem sklepu veliko občina Nabrežina, ako bi lastniki kamnolomov vztrajali na tem stališču in bi ne prišlo mej njimi in delavci v najkrajšem času do kake poravnave.

Samomor. V Trstu se je zastrupil 30-letni parniški marker Just Kerpan.

Z matiko po glavi. Včeraj so imeli fantje v Hrastju prav hudo kri. Stepli so se prav krepko in je dobil neki Zajc z matiko po glavi. Prepeljali so ga v bolnico. Napadca so že prijeli.

Pomiloščena kaznjena v Gradiški. Povodom cesarjevega rojstvenega

dne sta bila pomiloščena dva kaznjena v kaznilnici v Gradiški, in sicer Fran Gorišek in Fran Zupančič s Kranjskega.

Služba učitelja-vodje je razpisana na enorazrednici v Preloki. Prošnje sprejema do 8. sept. okr. šol. svet v Črnomlju.

Laška »kultura« in sv. Ciril in Metod. Iz Pulja pišejo »Edinosti«, da 2000 letna kultura je zopet obogatela po izbornem delu: po neki trivijalni pesmi proti sv. Cirilu in Metodu. Pesem je posvečena tržaški »Lega nazionale«.

Amerikanski Slovenci in Pariz. V zadnjem času so ameriški Slovenci blagoslovili mnogo svojih društvenih zastav, ki so bile skoro vse izdelane v — Parizu in vendar se dobi tudi na domači zemlji, na Slovenskem, tako blago ceno in lepo. Svoji k svojim! V sličnih zadevah gre ameriškim Slovincem rada na roke »Slovenska kršč.-soc. zveza« v Ljubljani.

Kuga mej perutnino divja v Nemčiji.

Taščo ukrotil. Emerih Hajdu iz Szemere na Ogerskem je imel s svojo taščo, ki ni mogla nikoli molčati, nekoč velik preprij. Ko je Emerihova soproga hotela pomiriti svojo mater, dobila je zato od nje gromovito zaušnico. To vidé se je mož tako razkačil, da je prijel taščo, jo vrzel na tla, jej povezal roki in nogi in jej slednjič zvezal skupaj še obe ustnici z železno žico. Ko se je starki slednjič vendar posrečilo zbežati, stekla je na orožniško postajo, kjer so jej odvezali usta, a jej prepovedali za nekaj časa govoriti.

Narodno gospodarstvo.

Državne mitnice.

C. kr. fin. ravnateljstvo za Kranjsko naznanja:

Pri tudeželnih eraričnih cestnih mitnicah v Kalcih, Postojni, Razdrtem, Senožečah, St. Petru, Bitinjah, Il. Bistrici, Medvodah, Kranji, Zgor. Kokri, Otoku, Savi, Belci pri Dovjem, Podkorenu, Škofeljci, Grosupljem, Višnjigori, Vel. Gabru, Trebnjem, Jablanu, St. Jerneju, Kostanjevici, Krški vasi, Jesenicah, Ribnici, in Jugorjih, gledé katerih zakupna pogodba potéce koncem dec. leta 1901 in pri drugih tudeželnih eraričnih cestnih mitnicah, ki bodo vsled odpovedi dotičnih zakupnih pogodb koncem decembra l. 1901 eventualno proste postale, se bode, ako se mitnice med tem časom ne bodo odpravile, v kratkem razpisala zakupna obravnava. Pobiranje pristojbin v državni upravi oddalo se bode v prvi vrsti penzionistom, kviescentom, provizionistom in invalidom, ako so to osebe pripravljene prevzeti ta posel pod vsprejemljivimi pogoji, ako so telesno in duševno sposobne ter so si prisvojile potrebno znanje.

Pozivljajo se s tem vsi, katerim je na stvari ležeče, da se zglašé s potrebnimi izkazi, posebno s pravilnim zdravniškim spričevalom o telesni čvrstosti ter s spričevali iz npravnosti čimprej ustno ali pismeno pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Prijavitelj je treba vzlasti:

1. Zahtevano odškodnino.
2. Ali bi prosilec sprejel pobiranje mitnine pri vsaki mitnici, ali le pri eni ali pri nekaterih.
3. Ali bi prosilec bil pripravljen položiti varščino.

Telefonska in brzojavna poročila.

Postojina, 18. avgusta. Okolo 200 zavednih Notranjcev danes na shodu v Hrenovicah z velikim navdušenjem sprejelo kandidaturi dr. Jan. Ev. Kreka in posestnika Fr. Drobniča.

Kranj, 19. avgusta. Župnika in zlatomašnika Mateja Preželjna v Mavčičah so danes zjutraj dobili mrtvega v postelji. Star je bil 80 let. Zadel ga je mrtvoud na srce. Pogreb bo v sredo dopoldne ob 9. uri v Mavčičah.

Maribor, 19. avgusta. »Narodova« sobotna brzojavka, da vsi štajerski dež. poslanci odložijo mandate, je tendenciozna izmišljotina.

Ormož, 19. avg. V bližini Ormoža so našli blizu hrvatske meje jurista Feliksa Stampfla iz Graclea ustreljenega. Skoro gotovo so ga ustrelili tatinski lovc.

Praga, 19. avgusta. Bivši finančni minister ter poslanec dr. Josip Kaizl je umrl danes ob 11. uri dopoldne na svojem posestvu Miškovic. Dr. Kaizl je pred nedavnim časom obolel na mrzlico, vendar si je toliko opomogel, da je v torek prisostvoval seji mladoče-

škega izvrševalnega odbora. V soboto se je povrnil na svoje posestvo Miškovice, kjer je takoj po prihodu tako nevarno obolel, da so bili zdravniki brzojavno pozvani k njegovi postelji. Včeraj je bil dr. Kaizl previden s sv. zakramenti. Pojavile so se mu zopet otekline na črevih, na katerih je bil že lani v Italiji operiran.

Brno, 19. avgusta. Vsa nemška „obrambna“ društva v Nemčiji in Avstriji prirede v Avstriji skupen shod, na katerem se bodo posvetovala, kako uspešnejše nastopiti proti Slovanom.

Zagreb, 19. avgusta. Sabor se bode sešel začetkom novembra. Po tem zasedanju poslancem preteko mandati.

Budimpešta, 19. avgusta. V bližini mesta se je vršil dvoboj na pištole mej 14. oz. 15letnima dijakoma Kruškom in Lidka radi nekega 14letnega dekleta. Kruška je nevarno ranjen.

Cetinje, 19. avgusta. (C. B.) Knez Nikita je včeraj pri obedu v daljšem govoru napil cesarju Fran Jožefu, naglašajoč, da se je že dalj časa veselil tega dne, da more dati duška svojemu spoštovanju do vladarjeve osebe.

Pariz, 19. avgusta. „Echo de Paris“ objavlja po svojem dopisniku izjavo grofa Walderseeja, da je v Kini dobil prepričanje, da ni več mogoča vojska mej Nemčijo in Francijo.

Bruselj, 19. avg. Belgijski misijonarji javljajo o velikem boksarskem gibanju v Mongoliji. V pokrajini Singanfu je silna lakota. Žrtev lakote je že veliko število. Žetev je vničena vsled vednih vojnih operacij.

London, 19. avgusta. Angleški listi pravijo, da se odpor Burov bliža svojemu koncu in je sedaj samo obupen poskus, ki nima nade, da bi se obnesel. Svoje operacije bodeta burska generala Delarey in Smith preložila v kapsko kolonijo, kjer se jima pridruži tudi Dewet.

Umrli so:

17. avgusta. Franc Kavčič, voznika sin, 6 mesev, Račevska cesta 22, enteritis. — Katarina Zedergal, kuharica, 55 let, Zvezdarske ulice 4, erysipel paralytic pulm. — Vinko Premk, upok. cestni nadzornik, 67 let, Gruberjeva cesta 11, srčna hiba. — Jožefa Poizdar, delavčeva hč., 15 mes., Zabajak 9, akutni črevesni katar.

V otroški bolnišnici:

16. avgusta. Ivan Fink, dinarjev sin, 3 mes., Atrofia.

V bolnišnici:

16. avgusta. Helena Pogorelec, uboga, 18 let, Tubercul pulm. — Pavla Šavš, čevljarjeva hči, 3 let, škariatica.

16. avgusta. Marija Benčan, delavčeva žena, 55 let, srčna hiba.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 11. avgusta do dne 17. avgusta.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128		Pšeničnamoka 100 kg	27	60
„ II. „	1	—	Koruzna „	16	50
„ III. „	96		Ajdova „	27	60
Telečje meso „	130		Fizol, liter „	24	
Prasičje „ sveže „	150		Grah, „	50	
„ prek. „	179		Leča, „	20	
Kostrunovo meso „	80		Kaša, „	20	
Maslo „	240		Ričet, „	20	
Surovo maslo „	2	—	Pšenica „ 100 kg	17	80
Mast prasičja „	150		Rž „	14	—
Slanina sveža „	130		Ječmen „	14	—
„ prekajena „	160		Oves „	16	40
Salo „	130		Ajda „	14	—
Jajce, jedno „	5		Proso, belo, „	16	—
Mleko, liter „	20		„ navadno „	14	—
Smetana, sladka liter „	80		Koruzna „	13	—
„ kislja „	80		Krompir „	4	60
Med „ „ kg	—		Drva, trda, m ³ „	8	—
Piščanec „	110		„ mehka, „	5	—
Golob „	40		Seno, 100 kg „	5	—
Raca „	—		Slama, „	4	50
Zajec „	—		Stelja, „	—	—

Zitne cene

dne 17. avgusta 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen „	K	8-21	do	8-22
„ pomlad 1902 „	8-62	„	8-63	
Rž za jesen „	7-07	„	7-08	
„ pomlad 1902 „	7-37	„	7-38	
Koruzna za avgust „	5-55	„	5-57	
„ september-oktober „	5-61	„	5-62	
Oves za jesen „	5-48	„	5-49	
„ pomlad 1902 „	6-65	„	6-66	
„ „	7-02	„	7-03	

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober „	K	8-05	do	8-06
„ pomlad 1902 „	8-46	„	8-47	
Rž za oktober „	6-71	„	6-72	
Oves za oktober „	6-31	„	6-32	
Koruzna za avgust „	5-27	„	5-28	
„ september „	5-31	„	5-32	
„ maj 1902 „	5-22	„	5-23	

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška „	K	7-90	do	8-40
Rž „ južne zel. „	8-10	„	8-40	
Ječmen „	7-15	„	7-35	
„ ob Tisi „	7-00	„	9-00	
Koruzna ogerska „	6-75	„	8-00	
Cinkvanti „	5-65	„	5-75	
Oves srednji „	6-75	„	7-10	
Fizol „	7-00	„	7-10	
„ „	7-75	„	10-00	

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterevi	Nebo	Podoba v 10 urah
17	9 zveč.	737.7	17.8	sl. jvzh.	jasno	
18	7. jut.	738.7	15.4	brezvetr.	oblač.	0.7
	2. popol.	738.7	23.3	sr. svzh.	sk. oblač.	
18	9. zveč.	739.5	19.1	sl. szah.	sk. jasno	
19	7. jut.	739.9	15.1	sl. vzh.	jasno	0.0
	2. popol.	738.8	27.5	sl. svzh.	„	

Srednja temperatura srede 18.1°, normale: 18.7°.

Srednja temperatura četrtka 19.3°, normale: 18.6°.

Zahvala.

804 1-1

Globoko potrti ob nenadni izgubi iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, brata, strica, tasta in starega očeta, gospoda

Vinko Premk-a

izrekamo vsem sočutnikom za obilne prijazne tolažilne besede ob priliki bolezn in smrti, za darovane prekrasne vence, kakor vsem udeležencem za mnogobrojno častilno spremstvo k večnemu počitku, osobito prečastiti duhovščini in gg. magistratnim uslužbencem, našo najsrčnejšo zahvalo, proseč, da blagovolijo ohraniti prerano umrlega v blagem spominu.

V Ljubljani, dne 19. avgusta 1901.

Žalujoči ostali.

Odprto pismo

gosp. Ivanu Božič-u, posestniku in županu v Podragi.

Iz Vašega dopisa v „Slov. Narodu“ z dne 14. avgusta t. l., št. 185, mi ni jasno, prevzamete li odgovornost samo za ona očitavanja, s katerimi ste moji malenkost v naminanem dopisu počastiti blagovolili, ali prevzamete tudi odgovornost za predbacivanja in psovke, katere so se name vsipale v št. 152 in 168 „Slov. Naroda“ pod zaглаvjem: »Katoliška žlindra na Vipavskem«. Prosim Vas torej, da blagovolite kot po gumeni mož mene o tem natančno obvestiti, da bom mogel svoje „grešno“ poželjenje s tožbo zadovoljiti.

807 1-1

Uršič.

Luskinasto-oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinski lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpejo vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtno ograje, strešice nad prodajalnici, shrambe za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.

Vzorci na zahtevo zastoj. 228 4 12-2

Dunajska borza.

Dne 19. avgusta.

Skupni državni dolg v notab „	99-10
Skupni državni dolg v srebru „	95-90
Avstrijska zlata rent 4% „	118-70
Avstrijska kronska rent 4%, 200 kron „	95-80
Ogerska zlata rent 4% „	118-60
Ogerska kronska rent 4%, 200 „	93-20
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl. „	1675-—
Kreditne delnice, 160 gl. „	639-—
London vista „	239-42 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. „	117-15

20 mark „	23-45
20 frankov (napoleonor) „	19-04
Italijanski bankovci „	91-05
C. kr. cekini „	11-32

Dne 17. avgusta.

3-2% državne srečke 1. 1854, 250 gl. „	188-50
5% državne srečke 1. 1860, 100 gl. „	170-25
Državne srečke 1. 1864, 100 gl. „	207-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron „	95-35
Tisne srečke 4%, 100 gl. „	144-—
Dunavske vravnave srečke 5% „	257-—

Poslano

Gospodu Fran Stibilu

na Rakeku

Vaša izjava v prilogi št. 182 „Slovenskega Naroda“ z dne 10. avgusta t. l. je neresnična in izbruh jeze za to:

1. ker sem se z zalepko z dne 1. julija t. l., podpisano od dveh prič, odpovedal zvezi z Vami v teku treh mesecev (storil sem to, ker ste mi bili ne-livalezni in niste hoteli kupčevati na podlagi vsaj najpotrebnejših tedaj najobčnejših trgovskih knjig);
2. ker sem zahteval od Vas pojasnila, koliko ste sami iztočili, komu in po čem ste oddali 4865 litrov od 6352 litrov iz listre na Vaše in moje ime fakturiranega vina, do katerega imam ravno toliko pravice kot Vi a tudi dolžnosti, da bode početkom oktobra t. l. plačano;
3. ker sem zasacil kakor drugod dopise, tako poseben v listri zalepko, s katero ste me žalili na č. sti in postenju, namesto da bi bili poslali 400 Kron na račun vina, kakor ste obljubili;
4. ker sem Vas 5. t. m. po g. notarju pozval k obračunu v Cerknici za to, ker niste poslali do 3. t. m. nobenega denarja v listro, kakor ste meni trdili in akoravno se večino skupnega vina ali iztoč li ali na debelo prodali in od odjemnikov zahtevali, da se samo o Vam plačuje;
5. ker sem Vas pretečeni teden tožil pri sl. c. kr. okrajnem sodišču v Cerknici radi žaljenja na časti in postenju.

Koncem Vam naznanjam, da bodem kakor pred najinim obračunom dne 31. maja t. l. tako sedaj sprejel denarja na najino vino in sicer za to, da bodeva početkom meseca oktobra zadostila svoji skupni dolžnosti.

Hrenovice, dne 12. avgusta 1901.

796 1-1

Josip Rustja

bivši nadučitelj.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Urarsko orodje,

skoraj novo, se prav ceno prodá

v Ljubljani, Gradišče št. 8,

I. nadstropje na dvorišču. 194 2-2

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX v Ljubljani,

Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik izvrstnih „Dürkopp“- in „Waffenrad“-koles.

Dr. Edvard Slavik

je odprl svojo

odvetniško pisarno

v Trstu,

793 2-2

ulica Molino plecolo 3, II. nadstropje. — Telefon št. 870.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezenju. Prevzame tudi naročila na bandera in baldahine ter izvršuje vsakovratno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

704 12-6

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

I. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vtati za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.